

N:o 40.

Af herr **de Laval**, med förslag till ändrad lydelse af 25 § i förordningen angående patent den 16 maj 1884.

Till följd af bestämmelserna i den nya tyska varumärkeslagen af den 21 maj 1894, att alla varumärken, som icke före den 1 oktober 1898 äro å nyo registrerade hos det tyska patentverket, med sistnämnda dag upphöra att vara skyddade i tyska riket, torde stora svårigheter kunna uppkomma för svenska industriidkare, särskildt för dem bland våra jernverk, hvilkas märken utgöras endast af siffror, bokstäfver eller ord utan egendomlig form, enär den tyska varumärkeslagen i allmänhet icke medgifver dylika märkens registrering samt dessutom föreskrifver, huru utländska märken skola vara beskaffade för att få registreras i Tyskland. Dessa stränga bestämmelser gälla dock ej, så vida genom statsfördrag annorlunda bestämmes. Den för närvarande mellan Sverige och Tyskland gällande öfverenskommelsen angående ömsesidigt skydd för varumärken innehåller emellertid icke någon bestämmelse i sådant syfte.

Det torde alltså varda nödvändigt att söka med Tyskland träffa öfverenskommelse till ömsesidigt skydd för den industriella eganderätten. Tyskland har i sådant afseende upprättat statsfördrag med Schweiz, Italien, Österrike-Ungern m. fl.

Ett fördrag af sådant innehåll som det tysk-italienska eller tysk-schweiziska skulle för vår industri, äfven i andra afseenden än endast varumärkesskyddet, vara af synnerlig vigt. Enligt dessa fördrag medför utöfning i det ena landet af en i båda länderna patenterad uppfinning skydd för patentet äfven i det andra landet. En sådan öfver-

enskommelse kan emellertid icke träffas utan att den svenska patentlagen i vissa afseenden ändras.

En ändring af vår patentlag i den ritgning, att en konvention kunde åstadkommas, hvarigenom en svensk, som erhållit patent i Tyskland, icke skulle vidare vara tvungen att sjelf bedriva tillverkningen inom Tyskland, utan att utöfningen af fabrikationen i hemlandet skulle vara tillräcklig för att skydda honom mot faran att förlora sitt patent i Tyskland, torde utan tvifvel medföra de mest afsevärda fördelar för den svenska uppfinnareverksamheten och för den svenska industrien.

Svenska uppfinnareföreningen, som i sig innesluter de flesta mera betydande uppfinnare här i landet, har i ett till kongl. patentbyrån den 5 oktober 1895 afgifvet yttrande varmt förordat en åtgärd i antydda riktning; och kongl. patentbyrån har i ett underdånigt utlåtande den 17 oktober 1895 anfört angående denna fråga bland annat följande: I tyska patentlagens 11 § stadgas, bland annat, att ett patent efter tre års förlopp kan upphävas, om patenthafvaren underlåter att i Tyskland bringa uppfinningen i nödigt omfång (in angemessenem Umfange) till utöfning eller åtminstone gör allt, som är erforderligt för att säkerställa en dylik utöfning. Uttrycket är något sväfvande, men af tillgängliga kommentarier och prejudikat synes framgå, att det är den inhemska industriens och den inhemska konsumentens behof, som bör läggas till grund för frågans bedömande. En sådan uppfattning lemnar naturligtvis ganska fritt spelrum åt den dömande myndighetens uppskattning af hvad som bör anses erforderligt för att en uppfinning skall anses behörigen utöfvad i Tyskland. De tyska rättsfall, om hvilka patentbyrån eger kännedom, synas häntyda på en ganska stor stränghet vid bedömande af dylika frågor samt att utöfningstvånget ålägger patenthafvarne i Tyskland långt tyngre förpligtelser än här i riket, der, så vidt patentbyrån har sig bekant, icke någonsin talan väckts om ett patents upphäfvande på grund af försummad utöfning af den patenterade uppfinningen. I Tyskland lär man det oaktadt kommit till insigt om, att de olägenheter och kostnader, hvilka utöfningstvånget ålägger patenthafvarne, äro långt större än de förmåner, hvilka genom det samma tillskyndas den inhemska industrien. Denna uppfattning delas ock fullständigt af patentbyrån, som i öfrigt vid flera föregående tillfällen tillåtit sig att i underdånighet som sin mening uttala, att utöfningstvånget icke motsvarar sitt ändamål, samt ifrågasatt dess utbytande mot s. k. licenstvång. Intet torde för öfrigt vara mera betydande för det nuvarande utöfningstvångets ringa betydelse för den svenska industrien än den här ofvan redan antydda omständigheten,

att, ehuru enligt patentförordningens 19 § en hvar eger befogenhet att väcka talan om ett patents upphäfvande på grund af försummad utöfning af den patenterade uppfinningen, likväl hittills, så vidt bekant är, icke någon rättegång med sådant syfte här i landet förekommit. Med hänsyn till de obestämda ordalag, hvarmed patentförordningens 15 § angifver den omfattning, i hvilken en patenterad uppfinning måste utöfvas inom riket, för att patentet ej skall anses förverkadt, lär man väl näppeligen kunna göra gällande, att icke tillfällen till dylika rättegångar förefunnits, derest den svenska industrien haft behof af tvångsmedel för att komma i åtnjutande af de uppfinningar, hvilka erfordrats för dess behöriga utveckling. Förhållandet är i öfrigt så mycket anmärkningsvärdare, som, enligt hvad patentbyrån vid föregående tillfällen framhållit och ytterligare haft tillfälle konstatera, den endast af patentförordningens föreskrift framkallade utöfningen af en patenterad uppfinning i de flesta fall blott är en skenbild af hvad med nämnda föreskrift åsyftas och på grund häraf näppeligen skulle af domstol godkännas såsom sådan utöfning, som i patentförordningens 15 § afses.

Af hvad patentbyrån sålunda andragit framgår, hvad som för öfrigt är af hvarje praktisk man, som sysselsätter sig med industri och uppfinnareverksamhet, väl bekant, nemligen att det s. k. utöfnings-tvånget beträffande patenterad uppfinning, sådant detta tvång är i vår lagstiftning bestämdt, är af ingen praktisk betydelse.

Vid sådant förhållande förfaller också den invändning mot en öfverenskommelse med Tyskland af här åsyftad art, som ligger deri, att en tysk skulle kunna här i landet i stor mängd försälja af honom i Tyskland och här patenterade, men i Tyskland tillverkade föremål, utan att det svenska arbetet skulle tillgodokomma ens arbetslönens förmåner. Till följd af våra föreskrifter om utöfnings-tvånget blir ett sådant tillvägagående i allt fall möjligt. Men för en svensk patentegare i Tyskland ställer sig saken helt annorlunda. Enligt i Tyskland gällande praxis skall en patenterad uppfinning, för att fortfarande vara skyddad, der utöfvas i sådan omfattning, att den tyska marknadens hela behof kan anses tillgodosedt. Deraf följer, att en svensk, som lyckats göra en god uppfinning, som är begärlig i marknaden, måste, för att i Tyskland få njuta frukten af sitt arbete, der anlägga fabriker i måhända mycket stor omfattning i stället för att här tillverka och härifrån utföra sin vara till det andra landet. Nu antydda förhållande är icke teoretiskt uppkonstrueradt, utan grundar sig uppgiften derom på egen vunen erfarenhet.

Enligt Kongl. Maj:ts till innevarande års Riksdag aflåtna nådiga

proposition n:o 16 med förslag till lag om ändring i vissa delar af kongl. förordningen angående patent den 16 maj 1884, skulle 25 § i nämnda förordning erhålla följande förändrade lydelse: »Med afseende å uppfinning, skyddad i stat, som för här i riket patenterad uppfinning gör motsvarande medgifvande, eger Konungen förordna: att, om någon här i riket sökt patent å en uppfinning före utgången af viss tid, som kan i förordnandet bestämmas antingen till högst sju månader från det han i den främmande staten sökte skydd för samma uppfinning eller till högst tre månader från det vederbörande myndighet der kungjorde, att sådant skydd meddelats, då må den här i riket gjorda ansökningen i förhållande till andra ansökningar äfvensom med hänsyn till sådant hinder mot patents meddelande, som i 3 § omförmäles, betraktas så, som vore den, gjord samtidigt med ansökningen i den främmande staten».

För ernående af det utaf mig här ofvan angifna syfte lär emellertid vara erforderligt, att Kongl. Maj:t må ega att i förevarande hänseende förordna jemväl, att, om någon, som i den främmande staten åtnjuter skydd för en här i riket patenterad uppfinning, fullgjort hvad i den främmande staten är för skyddets bibehållande föreskrifvet, hans underlåtenhet att här i riket utöfva uppfinningen icke må anses medföra den för sådan underlåtenhet eljest här stadgade påföljd.

På grund häraf finner jag mig föranlåten vördsamt hemställa,

att Riksdagen behagade för sin del besluta, att 25 § i kongl. förordningen angående patent den 16 maj 1884 skall hafva följande förändrade lydelse:

Med afseende å uppfinning, skyddad i stat, som för här i riket patenterad uppfinning gör motsvarande medgifvande, eger Konungen förordna:

1) att, om någon här i riket sökt patent å en uppfinning före utgången af viss tid, som kan i förordnandet bestämmas antingen till högst sju månader från det han i den främmande staten sökte skydd för samma uppfinning eller till högst tre månader från det vederbörande myndighet der kungjorde, att sådant skydd meddelats, då må den här i riket gjorda ansökningen i förhållande till andra ansökningar äfvensom med hänsyn till sådant hinder mot patentets meddelande, som i 3 § omförmäles, betraktas så, som

vore den gjord samtidigt med ansökningen i den främmande staten;

2) att, om någon, som i den främmande staten åtnjuter skydd för en här i riket patenterad uppfinning, fullgjort hvad i den främmande staten är för skyddets bibehållande föreskrifvet, hans underlåtenhet att här i riket utöfva uppfinningen icke må anses medföra den för sådan underlåtenhet eljest här stadgade påföljd.

Om remiss till lagutskottet har jag äran anhålla.

Stockholm den 27 januari 1897.

Gustaf de Laval.

N:o 41.

Af herr **Tillberg**, *angående ändringar i lagarne om aktiebolag och om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet den 28 juni 1895.*

Uti 10 § af Firmalagen den 13 juli 1887 finnes införd bestämmelsen, att »ej må någon i sin firma obehörigen intaga annans namn eller namnet å annans fasta egendom».

Ehuru denna bestämmelse torde böra tillämpas jemväl å aktiebolag, meddelades i lagen om aktiebolag den 28 juni 1895 härom icke något stadgande. Ej heller stadgades i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet af sistnämnda dag förbud för förening att i firman obehörigen intaga namnet å annans fasta egendom.

Då allt fog finnes därför, att ifrågakvarande författningar i berörda